

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

עדר מובל אל הקלסי הובא סיפור הבחירות להסתדרות. על פלוגות-האגרוף שבחשו בה כשעקר הגיליון: ראשית סיפור מוטקה קדר. האדם השלישי.

גיליון העולם הזה שראה אור השבוע לפני 25 שנה, המשיך בכתבת-השער, לחשוף את מרכיביה השונים של פרשת האדם השלישי, מוטקה קדר, שהושב בבית-הכלא בלא מישפט ככתבת-השער, תחת הכותרת: השודד הנורד בשליחת האומה. הביאה את המרכיבים הפוליטיים באישיותו של קדר, בעוד שהפרק הביטחוני נאסר לסירסוף. תחת הכותרת: הגל חרש. הובא מאמרו של עורך העולם הזה, שראה אור בעיתונו של זמן סול סארטר. לה טאן מודארן. מדור: במדינה: דיווח על תגיגות יום-העצמאות תשי"ט. בכתבה

בחירות להסתדרות 1959: טרום, אנאלפבתים ושוחד

ראשית הקאריירה של מירון בנבנישתי * קשה להיות קתולי

העולם הזה

עלילות מוטקה קדר שזכה לשלל

השודד הנורד

בשליחת האומה

העולם הזה 1129 תאריך: 20.5.1959

השביטה היתה מוצדקת. השיקולים בעד: אי אפשר לשבות בראשית השנה הבאה, כי 1500 תלמידים חרשים ישמחו על עצם האפשרות להתחיל בלימודים, לא יוכלו לשבות. גם הוותיקים לא יוכלו לעשות הרבה, מפני שהחתימות על השטרות נדרשת עוד לפני תחילת שנת-הלימודים. בשנת בחירות תחשוש הממשלה מפני שביטה ממושכת. כל הסיעות המיפלגתיות בוועדת-הפעולה תמכו בהחלטה, כולל אמנון גולן (22) ומיכה לינדשטראוס (23) נציגי מפא"י. הם לא רצו לעמוד נגד הדרישה הפופולארית. אולם במהרה למרו, כי קשה להיות מפא"יניק, ככל שהתקרבה

פסוקי השבוע

המעמד והתיאבון

עורר-הדין שמואל תמיר: בישראל נוצרה שיכחה של אנשי המעמד השלישי, אשר שרות-התעופה באירופה ובאמריקה מוכרים להם טוב יותר מאשר תחנת האוטובוסים המרכזית בתל-אביב.

הפרופסור ה'נבא' ולרת, יהו"ש שוע יתודה, על הרתיים בארץ: הם אוכלים בשר כשר ועושים עסקים טרפים!

השביטה, כן פגה התלהבותם. כי מפא"י המייצגת את האינטרסים של הממשלה, לא יכלה לפעול נגד העלאת שכר-לימוד שיחסוך לממשלה הצי מיליון ל"י.

קילקול הקאריירה. הפצצה הוטלה על-ידי מירון בנבנישתי (24), יושב-ראש הסתדרות הסטודנטים ותא מפא"י. מירון, שאינו תלמיד מכריח או עזיר מוכשר במיוחד, זכה לתפקידו הודות לכישורו העסקני באירגון קבוצות-להק פנימיות. מכיוון שהוא עומד לסיים את לימודיו, הבין כי עמדה מפא"ית נאמנה תסלול את דרכו לקאריירה מיפלגתית בחוק.

לכן, ערב השביטה, פירסם היו"ר הצעיר, לפתע, כרוז "אישי" נגדה. בוויכוחים טען כי מוסדות הסתדרות-הסטודנטים אינם חוקיים, כי נבחרו לפני שנתיים.

עתה עבר בנבנישתי האומלל קורס מזרון. הוא נאלץ להסתלק מכהונתו כיו"ר הסתדרות הסטודנטים. המישרה, החשובה למפא"י במיוחד בשנת בחירות, עברה לידי סטודנט בלתי מיפלגתי. מתוך כעס על כך סולק בנבנישתי גם מראשות תא מפא"י. הקאריירה המיפלגתית שלו קולקלה.

הווי

תרגום מילולי

ב יצרת שלח סגן-אלוף הזמנות למסיבת יום-העצמאות בעיר, וציין את תוארו בערבית **סג'אן אולוף**, שפירושו, בערבית, סוהר האלפים.

★ ★ ★

תחית המתים

ב ירושלים בא אורח לבנק-הראוי לקבל את קיצבת הווקנה החודשית שלו מן הביטוח הלאומי, ונדרש להביא קצתה בשבועה כי הוא חי.

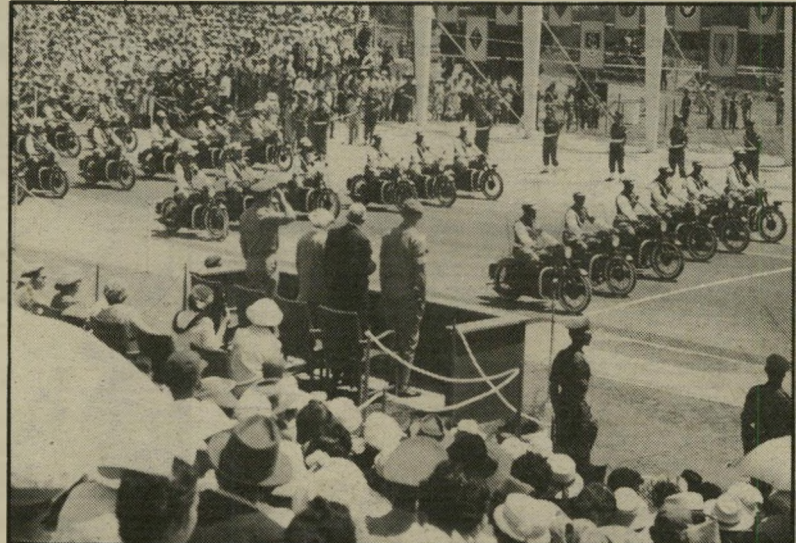
מאסר. בחודש האחרון למאסרו הגיעה לבוליק בשורת-איוב: היועץ-המישפטי הגיש בקשה ל"בית-המישפט המחוזי לבטל את פסק-הדין הצי הרתי הקודם, שלפיו הוכר כבוליק כנוצרי. החודש, כשדן בית-המישפט המחוזי בבקשתו של היועץ המישפטי, היתה מנוחת לפניו תעורה נוספת. היתה זו תעורה של הכנסיה הקאתולית ביפו. כי 3,12.58, נאמר באתה תעורה, המיר כבוליק את דתו היהודית שוב כדת הקאתולית. אברהם בן-אברהם הפך שוב לוויטוליו כבוליק, הפעם באורה חוקי לגמרי.

חינוך

שביתת אחים גם יחד

הסטודנטים של האוניברסיטה העברית למרו הרבה דברים. אבל הם לא למרו להציג את עצמם כאור הטוב ביותר. אכולי מיפלגתיות, נשמעים לעסקנים מזוקנים, הם מהווים העתק נאמן למישטר השורר במדינה כולה. לכן, כאשר יצאו השבוע לשביטה שהיתה צורקת, נראו לרבים ככלת-יצורקים בהחלט.

היתה זו שביתה למען העתיד — שכר-הלימוד לשנה הבאה. תחת לשלם 317 ל"י לשנה יצטרו לשלם אחרי החופש הקרוב 403 ל"י. 5000 הסטודנטים בירושלים לא היה חשק לשלם. יחד עם שכר-הרירה והמיחיה, עולה שנת-לימודים כ-1500 ל"י. בתקופת-לימודים של ארבע עד שש שנים זהו עול כבד. רק חלק

הצדעה לאופנוע

אופנועני המישטרה הצבאית מצדיעים. במהלך מיצעד יום-העצמאות תשי"ט, מול בימת הנכבדים, שעליה ניצבים דויד בן-גוריון, הנשיא יצחק בן-צבי (בחליפה כהה) והרמטכ"ל חיים לסקוב. רב-אלוף לסקוב, שניצב בקצה השמאלי של בימת-ההצדעה, חבש, כדרכו, כובע-מצחייה וענה בהצדעה, כאיש-הצבא הבכיר בטקס. הקצין בכומתה, מימין, היה מפקד המיצעד.

חוק-השבות הישראלי הופך באורח חרי-משמעי כל עולה יהודי לישראל לאזרח ישראלי. בוליק מיהר לבית-המישפט המחוזי בתל-אביב, הוציא פסק-דין הצהרתי (1760/53), שבו נאמר כי, כבוליק, ליד וארשה, הינו בן הרת הרומית-קאתולית מלידה, וכי כל חייו היה כזה. הדרך בחורה חותכת נתפתח שוב. אולם כאן התערב היועץ המישפטי של מדינת ישראל. כבוליק חוייב לפתע להשיב על אשמה פלילית, כי מסר הצהרה כוזבת בפני בית-דין. לתביעה היתה עדות חותכת לאשמה זו — תעודת-גיור של ויטוליו כבוליק, שהוצאה במחנה-הפליטים במינכן, לשם הגיע הנאשם עם אשתו. בהתאם לתעודה זו גוייר כבוליק לפני עלותו ארצה, נקרא בשם אברהם בן-אברהם. בוליק הודה באשמה, נידון לשלושה חודשי

העם

המרחום השבור

בארץ רגילה הבחירות הן מרחום לדעת-קהל. הציבור בוחר בעיקר בין שתי אפשרויות: לקיים את הממשלה הנוכחית, או לזרוק אותה החוצה. הסיסמה האמריקאית המפורסמת סלכו את המנוולים! — אינה סיסמה ריקה, אלא אפשרות מעשית.

בארץ, אפשרות מעשית כזאת אינה קיימת. שתי הסיבות העיקריות:

● למעלה ממחצית הבוחרים הם עולים חדשים, מהם רבים מארצות נחשלות, ואחוז ניכר

הצבעה באצבע

להסתדרות שנעשו בלחץ וכפייה, כאשר אחת המצביעות מצביעה א' (מפא"י) באצבעה, שאותה הרטיבה בכרית-חותמות.

של אנאלפבתים, לעולים אלה לא יכול להיות מושג אמיתי על מה נטוש הוויכוח. הם קורבן טיבעי להשפעות רמגוגיות, לפולחן מנהגים, לשוחר וללחץ מירי המוכיר הכליכול, השולט על לחם היומיומי.

בבחירות לכנסת, נוספת העובדה שכ-10% מציבור הבוחרים, הערבים, חיים בבית-הסוהר של הממשל הצבאי, וחופשיים להצביע כמו אסיר בינאוק.

● הבחירות הן כינוס גדול. המאבק אינו מתנהל בין רעיונות, אלא בין שטרות-כסף, מתנות, חבילות-מזון, טיולים, אסיפות-המונים, כרוזים, תוכניות אמנותיות, קניית הקולות ממש — כל אלה מחייבים הוצאה של מיליונים, מצד מיפלגה חשובה, מאות אלפים אף מצד המיפלגות הקטנות ביותר.

למי יש הכסף הזה? רק למיפלגות המקבלות חלק מן השלל הכללי של המגביות הציוניות. זהו מעגל-קסמים: המגבית משלמת למיפלגה, המיפלגה משקיעה את הכסף להשגת קולות, שבמחייבים לה שוב את חלקה במגבית.

המדורין הארוך. שתי התופעות האלה היו ברורות השבוע, ביום הבחירות להסתדרות. טרום, אנאלפבתים ושוחד מילאו תפקיד מרכזי בישובי-העולים ובמקומות-העבודה הגדולים. שפע הכסף בירי המיפלגות בלט עוד יותר. החידוש היה, כי חלק גדול מן הקהל המשכיל ידע זאת הפעם. 73% השתתפו בהצבעה. לעומת 85% כמעט הקודמת. בערי השוב הוותיק היה אחוז הנמעים גדול עוד יותר. הוא לא טרח להשתתף בהצעה, נשאר בבית או בילה את הערב